

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/59/2024
Identifikačné číslo spisu:	4115010570
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4115010570.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 30. septembra 2025 v Bratislave v trestnej veci obvineného J. Y. pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/46/2023, z 13. septembra 2023

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného J. Y. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 21T/54/2015, z 30. novembra 2022 bol obvinený J. Y. uznaný za vinného zo spáchania prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

„dňa 13.06.2013 asi o 04,00 hod., v Q., na J. ulici, teda na mieste verejnosti prístupnom, spoločne s J. G., nar. XX.XX.XXXX, voči ktorému bolo trestné stíhanie z dôvodu jeho úmrtia dňa 31.07.2021 zastavené, s J. H., nar. XX.XX.XXXX ktorý bol dňa 28.07.2015 právoplatne odsúdený a spolu s doteraz nestotožnenou osobou fyzicky napadli poškodeného T. F. tak, že ho opakovane udierali päťami a kopali do celého tela, pričom obžalovaný J. Y. ho najmenej jedenkrát udel päťou do oblasti tváre.“

Podľa § 44 Trestného zákona okresný súd rozhodol o upustení od uloženia súhrnného trestu, keďže trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu vo výmere 3 roky s probačným dohľadom uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 1T/18/2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 7. apríla 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/10/2021, považoval na ochranu spoločnosti a nápravu páchatelia za dostatočný.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd rozhodujúci na podklade odvolania obvineného rozhodol uznesením, sp. zn. 2To/46/2023, z 13. septembra 2023 tak, že ho podľa § 319 Trestného poriadku odmietol.

Obvinený J. Y. podal prostredníctvom obhajcu proti uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, a to s poukazom na údajné naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu], § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

V súvislosti s uplatnenými dovolacími dôvodmi obvinený namietal nasledovné:

- jeden z viacerých obhajcov obvineného J. Y.G. nebol upovedomený o mieste a termíne hlavného pojednávania;
- z označeného dôvodu súd prvého stupňa odročil pojednávanie a už za účasti druhého obhajcu následne vyzval na hlavnom pojednávaní konanom 3. októbra 2022 prokurátora na opätovný prednes obžaloby s tým, že po ňom súd znova vykonal hlavné pojednávanie. Takto porušil procesné pravidlá, pretože bez riadneho skončenia „pôvodného“ hlavného pojednávania vykonal nové hlavné pojednávanie, pričom takýto postup Trestný poriadok nepozná;
- z rozsudku Okresného súdu Nitra nie je možné zistiť, na ktoré časti výpovedí svedkov sa sudca v odôvodnení svojho rozsudku odvoláva, teda či na tie, ktoré boli vykonané do 3. októbra 2022 (v rámci „pôvodného“ hlavného pojednávania) alebo na časti výpovedí vykonané po tomto dátume (v rámci „zopakovaného“ hlavného pojednávania), nakoľko v odôvodnení chýbajú dátumy výsluchov svedkov o ktoré opiera svoje rozhodnutie;
- takýto postup súdu mal za následok zmätočnosť konania a rozhodnutia, predovšetkým v súvislosti s porušením práva na obhajobu obvineného zásadným spôsobom, a to nesprávnym odôvodnením súdneho rozhodnutia, pričom obhajoba nevie vo vzťahu k odôvodneniu rozsudku ani náležite argumentovať;
- v rozpore s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nebola v predmetnej veci zohľadnená neprimeraná dĺžka trvania súdneho konania, čím došlo pri ukladaní trestu k porušeniu ustanovenia § 40 ods. 1 a ods. 4 Trestného zákona, ktoré nebolo zo strany vo veci konajúcich súdov aplikované.

Navrhol preto, aby dovolací súd, podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom, že rozhodnutím Okresného súdu Nitra, sp. zn. 21T/54/2016, z 30. novembra 2022, v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu, sp. zn. 2To/46/2023, z 13. septembra 2023 bol porušený zákon. Ďalej aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté rozhodnutia vo výroku o vine a treste a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku, aby súdu prvého stupňa prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu sa využívajúc svoje právo podľa § 376 Trestného poriadku vyjadril prokurátor a síce v podstate tak, že žiadal, aby dovolanie obvineného bolo odmietnuté uznesením podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku). Najvyšší súd po splnení vyššie vymedzenej formálnej prieskumnej povinnosti zistil, že dovolanie obvineného je treba odmietnuť ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 a nasl. Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie“.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolaťelom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku.

Z toho vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolaťelom označený dôvod dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolaťelom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolaťelom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolaťel uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/30/2011 zo 16. augusta 2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada práva na obhajobu vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného

výkonu súdництва smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Vyššie podrobne opisovaná zásada obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného:

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ako obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného, a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno konštatovať, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného J. Y. zásadným spôsobom, a teda že existuje skutočnosť, ktorá sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Napriek tomu sa dovolací súd zaoberal aj konkrétnymi námietkami, ktoré v rámci tohto dovolacieho dôvodu menovaný uviedol v písomných dôvodoch dovolania.

Obvinený vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku argumentoval vecne, nie však relevantne, že v danej trestnej veci, nebolo hlavné pojednávanie, ktoré začalo 18. marca 2022 žiadnym spôsobom skončené, ale bolo na hlavnom pojednávaní 3. októbra 2022 začaté nové hlavné pojednávanie, hoci tento postup Trestný poriadok nepozná. V ďalšom obhajoba napáda, že z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa nie je možné zistiť, na ktoré časti výpovedí svedkov sa sudca odvoláva, teda či na výpovede z „pôvodného“ hlavného pojednávania, alebo zo „zopakovaného“ hlavného pojednávania. Dôvodí, že v dôsledku toho sa obvinený nemal ako relevantne brániť, keďže nevedel z časového hľadiska, ktoré výpovede boli vlastne pre záver o vine použité, a teda ktoré má rozporovať.

Dovolací súd k tomu uvádza, že v danej veci je nesporné, že hlavné pojednávanie pred okresným súdom sa reálne začalo až dňa 18.3.2022. Po prednesení obžaloby bol vypočutý obžalovaný Y. a poškodený T. F.. Toto pojednávanie bolo odročené na 11.5.2022, kedy boli vypočutí svedkovia J. X., H. D. a následne bolo pojednávanie odročené na 27.6.2022.

Po zistení, že o predchádzajúcich hlavných pojednávaniach nebol upovedomený druhý z obhajcov obžalovaného H. N., považoval okresný súd vykonanie predchádzajúceho dokazovania bez účasti tohto obhajcu za porušenie práva obžalovaného na obhajobu.

Dňa 03.10.2022 bolo pokračované v hlavnom pojednávaní, pričom vzhľadom na vyššie uvedené boli vykonané všetky procesné úkony znovu aj s tým, že prokurátor predniesol obžalobu. Znovu bol vypočutý obžalovaný, svedkovia T.N. F., Q. X., J. H.. Pojednávanie bolo potom odročené na

26.10.2022 a následne na 16.11.2022, kedy boli vypočutí svedkovia J.. Z. F. a H. D. a bola prečítaná výpoveď P. I. a bol prehraný kamerový záznam. Pojednávanie bolo následne odročené na 25.11.2022 za účelom prečítania listinných dôkazov a konečne dňa 30.11.2022 bol vyhlásený prvostupňový rozsudok.

Z uvedeného prehľadu zreteľne a bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že jediným a výlučným dôvodom zopakovania úkonov hlavného pojednávania bola snaha súdu prvého stupňa o nápravu porušenia práv obvineného, keď na predchádzajúcej časti hlavného pojednávania bolo vykonané dokazovanie v neprítomnosti jedného z jeho obhajcov.

Preto boli opakovane vykonané všetky procesné úkony laicky povedané „odznova“.

Ak obvinený dôvodí, že takýto postup nie je možný, dáva mu dovolací súd do pozornosti ustanovenie § 277 ods. 5 Trestného poriadku. Podľa tohto ustanovenia ak nie je pre podstatnú chybu konania alebo z iného dôležitého dôvodu potrebné vykonať hlavné pojednávanie znova, oboznámi predseda senátu pri pokračovaní v odročenom hlavnom pojednávaní podstatný obsah doterajšieho pojednávania. Ak od odročenia hlavného pojednávania uplynula dlhšia doba, prečíta predseda senátu podstatný obsah zápisnice o hlavnom pojednávaní.

Podstatnou chybou konania, na základe ktorej by bolo potrebné vykonať hlavné pojednávanie znova, treba rozumieť predovšetkým také procesné pochybenie, ktoré by zakladalo niektorý z dôvodov dovolania, teda aj porušenie práva na obhajobu podstatným spôsobom.

Zákon teda počíta s tým, že hlavné pojednávanie je možné vykonať znovu a zostáva už len zopakovať že v tomto prípade bolo vykonané znovu s odôvodnením, že je potrebné odstrániť porušenie práva obvineného na obhajobu.

Ak jediným dôvodom takéhoto postupu bola potreba opätovného vykonania dôkazov za prítomnosti druhého obhajcu, je nespochybniteľné že súd prvého stupňa následne pri rozhodovaní vychádzal z takto „zopakovaného“ dokazovania a z neho vyplývajúcich skutkových zistení. V opačnom prípade by poprel svoj predchádzajúci postup vykonaný za účelom odstránenia porušenia práv obvineného a takýto stav by bol absurdný. Z odôvodnenia rozsudku je jednoznačne zrejmé, že vychádzal zo „zopakovaného“ dokazovania, a to aj bez toho, aby presne uviedol dátumy vykonania dôkazov, čo napokon vyplýva aj porovnaním zápisníc z hlavného pojednávania a tej časti odôvodnenia rozsudku, v ktorej boli výpovede obvineného a svedkov reprodukované. Aj z časti odôvodnenia prvostupňového rozsudku na str. 2 dole vyplýva, že dokazovanie bolo zopakované a z tohto dokazovania boli teda logicky produkované dôkazy o ktoré sa v rozhodnutí súd opieral a vychádzal z nich.

Týmto sa však napokon dôsledne zaoberal už odvolací súd na str. 4 a nasl. uznesenia, sp. zn. 2To/46/2023, z 13. septembra 2023 keď uviedol, že:

„Obhajoba v prvom rade namietala postup súdu pri vykonávaní dokazovania na hlavnom pojednávaní. Po preskúmaní spisu bolo zistené, že obžaloba na okresný súd napadla dňa 05.06.2015, kde boli žalovaní traja obžalovaní. Následne bol vydaný trestný rozkaz, a to dňa 15.06.2015 na všetkých troch obžalovaných, pričom tento trestný rozkaz sa stal právoplatným len vo vzťahu k obžalovanému J. H.X.. Pokiaľ ide o ďalších dvoch obžalovaných, a to J. Y. a J. G., títo proti trestnému rozkazu podali odpor. Dňa 08.06.2021 po úmrtí J. G. bolo voči nemu zastavené trestné stíhanie a bol určený termín hlavného pojednávania na deň 09.08.2021. Následne boli hlavné pojednávania odročené z dôvodu neprítomnosti obhajcu, obžalovaného ako aj práceneschopnosti zákonného sudcu. Hlavné pojednávanie sa začalo až dňa 18.03.2022, kde bol vypočutý obžalovaný Y., poškodený T. F.. Toto pojednávanie bolo odročené na 11.05.2022, kde boli vypočutí svedkovia J. X., H. D. a pojednávanie bolo odročené na 27.06.2022. Dňa 03.10.2022 bolo hlavné pojednávanie vykonané znovu, čo súd I. stupňa odôvodnil tým, že o predchádzajúcich hlavných pojednávaniach nebol upovedomený druhý z obhajcov obžalovaného H. N., čo považoval za porušenie práva na obhajobu obžalovaného a vykonal hlavné pojednávanie od začiatku aj s tým, že prokurátor predniesol obžalobu. Znovu bol vypočutý obžalovaný, svedkovia T. F., Q.. X., J. H. a odročené bolo pojednávanie na 26.10.2022, ktoré bolo odročené na 16.11.2022 a boli vypočutí svedkovia J.. Z. F. a H. D. a bola prečítaná výpoveď P. I.. Okrem toho bol prehraný aj kamerový záznam. Pojednávanie bolo odročené na 25.11.2022, kde súd prečítal všetky listinné dôkazy a dňa 30.11.2022 vyhlásil rozsudok.

Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, súd I. stupňa vychádzal z výpovedí svedkov, ktorí boli vypočutí na hlavnom pojednávaní dňa 03.10.2022 a na nasledujúcich pojednávaniach, pretože

predtým boli vypočutí iba dvaja svedkovia a títo boli opätovne prepočúvaní. Nemožno preto konštatovať, že sa nedá zistiť, z akých výpovedí súd I. stupňa vychádzal, keďže predtým ako znova začal pojednávať, boli vypočutí iba dvaja svedkovia a poškodený. Títo boli opätovne vypočúvaní.

Je potrebné uviesť, že súd I. stupňa pokiaľ opomenul volať jedného z obhajcov obžalovaného, bola to chyba, ktorá však nepredstavovala porušenie práva na obhajobu obžalovaného, pretože druhý obhajca obžalovaného sa na všetkých hlavných pojednávaniach zúčastňoval.

Z ustanovenia § 44 ods. 7 Tr. por. vyplýva, že ak si obvinený zvolil viacerých obhajcov v tej istej veci, povinnosti a práva podľa tohto zákona patria každému z nich. Pri úkonoch podľa tohto zákona stačí prítomnosť len jedného z nich, ak zákon neustanovuje inak.

Ak obžalovaný zistil a aj jeho obhajca, ktorý bol na hlavnom pojednávaní prítomný, že súd opomenul upovedomiť o hlavnom pojednávaní aj druhého obhajcu, bolo jeho povinnosťou na toto upozorniť. Súd I. stupňa konal s obžalovaným a jeho druhým obhajcom a nemožno preto konštatovať, že pokiaľ bolo hlavné pojednávanie vykonané len za prítomnosti jedného z obhajcov, došlo k porušeniu práva na jeho obhajobu, keďže ako vyplýva z hore uvedeného ustanovenia Trestného poriadku, pri úkonoch podľa tohto zákona, t. j. aj na hlavnom pojednávaní, stačí prítomnosť len jedného z nich a v tomto prípade JUDr. Cimmermann bol na hlavných pojednávaniach, kde sa vykonávalo dokazovanie, prítomný. Pokiaľ súd I. stupňa po námietke obžalovaného ako aj obhajcu JUDr. Rebru, zastúpeného JUDr. Michalom Hyčkom, ktoré vzniesli dňa 27.06.2022 na hlavnom pojednávaní, pojednávanie odročil a dňa 03.10.2022 súd vykonal znovu hlavné pojednávanie aj s prečítaním obžaloby, možno konštatovať, že išlo o neštandardný postup, čo však nemalo vplyv na zákonnosť dovtedy vykonaného dokazovania. Nemožno ani konštatovať, že týmto postupom boli porušené práva na obhajobu obžalovaného, keďže tento svoje práva mal v plnom rozsahu počas celého konania zachované.“

Najvyšší súd zároveň necíti potrebu vyjadriť sa bližšie k tomu, či bolo skutočne potrebné vykonať hlavné pojednávanie znovu, pretože je ho vykonaním, a teda postupom „pro bono“ obvineného nemohlo za žiadnych okolností prísť k porušeniu práva obvineného na obhajobu a už vôbec nie zásadným spôsobom.

Najvyšší súd zároveň nezdieľa názor obvineného ani o arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutí. K tomu je treba uviesť, že odvolací súd i súd prvého stupňa v odôvodnení svojich rozhodnutí zrozumiteľne a v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Trestného poriadku rozobrali všetky podstatné a rozhodné skutkové i právne skutočnosti a presvedčivo vysvetlili prečo rozhodli tak, ako rozhodli. Ich rozhodnutia považuje dovolací súd za zrozumiteľné, nie len pre osoby znále práva, ale aj pre laickú verejnosť, pričom v nich možno nájsť odpovede na všetky nejasné či sporné otázky, ktoré najvyššiemu súdu kladie obvinený.

Keď ešte obvinený namietal odôvodnenie rozhodnutí súdov nižšieho stupňa v spojitosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (založenie rozhodnutia na nezákonných dôkazoch), najvyšší súd sa je týmito námietkami, vzhľadom na ich formuláciu, oprávnený zaoberať jedine v spojitosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V tomto smere obvinený už vyššie dostal odpoveď, že ním namietaný postup okresného súdu nemohol spôsobiť porušenie jeho práva na obhajobu (a už vôbec nie) zásadným spôsobom, a preto logicky tento postup nemôže spôsobiť nezákonnosť vykonaných dôkazov.

Možno preto v tomto smere uzavrieť, že aj tvrdením o neuvedení dátumov výsluchov svedkov sudcom súdu prvého stupňa, sa vysporiadal odvolací Krajský súd v Nitre jednoznačným spôsobom, keď konštatoval, že nie je možné dospieť k záveru, ako sa nedá zistiť z akých výpovedí okresný súd vychádzal, nakoľko predtým ako začal znovu pojednávať (po opätovnom prednese obžaloby prokurátorom) znovu prepočul predtým vypočutých svedkov a poškodeného.

Zo zmieneného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod..

Ako z citovaného ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, tak aj z inštitútu dovolania je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné. Inak povedané, dovolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce sudy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - viď § 379 ods. 2 Trestného poriadku). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Trestného poriadku však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako druhú, „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu nižšieho stupňa.

S poukazom na vyššie uvedené je potom logickým už len taký postup, keď dovolací súd dovolacie námietky - smerujúce výlučne len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov - označí v príslušnej veci ako stojace zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod. Naviac, takto formulované dovolacie námietky nemožno kvalifikovane podradiť ani pod akýkoľvek iný uplatniteľný dovolací dôvod, nakoľko sa nimi v súvislosti s ich obsahom v podstate nie je možné z právneho hľadiska zaoberať tak, aby bol dovolací prieskum aspoň okrajovo súladný s platnou a účinnou právnou úpravou (výnimkou je už skôr zmieňovaná procesná situácia, keď je subjektom podávajúcim dovolanie minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Najvyšší súd pripomína, že v prípade podania dovolania obvineným nie je odvolacím súdom a má doslova zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - vid' veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pre dovolací súd je v zmysle uvedeného kľúčovým skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený J. Y. spáchal trestný čin tak, ako je uvedené v rozsudku Okresného súdu Nitra, potvrdeného odvolacím súdom. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvineného ako prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutkov zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu. Zároveň to platí aj o prihliadnutí na zmienené vo výroku o treste.

Pokiaľ obvinený namietal neprimeranú dĺžku trvania súdneho konania a nezohľadnenie mimoriadneho zmiernovacieho ustanovenia, najvyšší súd v prvom rade uvádza, že vec bola právoplatne rozhodnutá, priestor na to mala hľadať obhajoba pred súdmi nižšieho stupňa, sama o sebe táto skutočnosť navyše nezakladá žiaden z dovolacích dôvodov (primerane pozri R 5/2011).

Dĺžka od spáchania skutku obvineného, po právoplatné odsúdenie zaň, samozrejme je neprimerane dlhá, ale je tomu tak aj z dôvodu neprítomnosti obhajcu, či obvineného. Nie teda izolovane ako tvrdí obhajoba, keďže ku odročovaniu pojednávaniu prispela tiež.

Čo sa ďalej týka tejto dovolacej námietky racionálne nie je opodstatnená i s ohľadom na spôsob akým súdy rozhodli, keď podľa § 44 Trestného zákona upustili od uloženia súhrnného trestu. Za pretavenie sa neprimeranej dĺžky konania do uloženého trestu možno s určitosťou považovať aj takýto postup.

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a preto aj v tejto časti dovolaciu argumentáciu obvineného najvyšší súd odmietol ako zjavne nedôvodnú.

Nakoľko najvyšší súd s poukazom na vyššie konštatované nezistil naplnenie dôvodov dovolania namietaných obvineným rozhodol v konečnom dôsledku tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.